

KARDEŞ KISKANÇLIĞI

Kıskançlık duygusu her insanda olan doğal bir duygudur. Ancak bu duygu yönetilemediğinde birçok problemde ortaya çıkabilmektedir. Çocuklarda bu duygunun yaşanması kardeşe karşı bir tavır değil ailenin ilgisini kaybetmekten korkması sonucu ortaya çıkan bir durumdur.

Kardeş Kıskançlığını Tetikleyen Durumlar

Yaşanan bu durumun normal sınırlar içerisinde yaşanması doğaldır. Bunun yanında yaşları çok yakın olan kardeşlerde de bebeği taklit etme durumları oldukça sık gözlemlenebilir. Yeni kardeşin gelmesiyle birlikte ilk çocukta, bebeksi konuşmalar, alt ıslatma problemleri bebeksi davranışlar, kardeşe zarar verme gibi tepkiler ortaya çıkabilir.

Bu durumu arttıran anne baba tutumları:

İkinci çocuğun dünyaya gelmesiyle birlikte, ilk çocuğun anneden gördüğü ilginin azalması.

Eve gelen diğer kişilerin ilk olarak yeni doğana yönelmesi,

Ailenin doğal olmayan davranışları:

Örneğin, bebek doğduğunda büyük kardeşe hediye alınıp, hediyeyi bebeğin getirdiğinin söylenmesi,

Bebeğin büyük kardeşe onu çok sevdiğini söylediğinin söylenmesi gibi durumlar çocukta hem kaygı oluşturur hem de aileye olan güvenin azalmasına yol açabilir. Çünkü bebeklerin konuşamadığını büyük kardeş gözlemlemektedir.

Ailenin kıskançlığın önüne geçmek adına küçük kardeşe yönelip ben ona kızdım sen üzülme gibi söylemlerde bulunması, küçük kardeşin değersizleştirilmesine yol açabilir.

Sen büyüksün, ablasın söylemlerin sık kullanılması.

Çözüm Önerileri

Kardeş kıskançlığı bir duygunun ürünüdür. Öncelikle çocukta hangi ihtiyacın eksik bırakıldığı bulunmalıdır. (İlgi, sevgi, oyun, aile ile paylaşım)

Kıskanan çocukla mümkün olduğunca nitelikli zaman geçirilmeye çalışılmalı, daha önce yapmaktan hoşlandığı alışkanlıklarını gerçekleştirmesine olanak verilmelidir. Yeni gelen

kardeşle birlikte önceden gerçekleşen oyun parkına gitme, akşam yemeğinden sonra hikâye okuma gibi etkinlikler birden bire son bulmamalıdır. Bu sayede çocuk statü kaybına uğramadığını fark ederek özgüvenini yitirmeyecektir.

Çocuk annesi ile bağ kurduktan ve sevgisini kaybetmeyeceğinden emin olduktan sonra diğer kardeşle bağ kurdurulmaya çalışılmalıdır. Sorumluluk verme yardım isteme gibi..

Küçük kardeşi anne daha önce nasıl seviyorsa aynı şekilde sevmeye devam etmelidir. Ona olan sevgisini büyük kardeştan saklarsa küçük kardeş, büyük çocuğun gözünde daha da değersiz hale gelecektir. Annem nasıl olsa onu sevmiyor benim de sevmeme gerek yok diyerek kardeşi bilincinde yok etmek isteyecektir.

Vurma ya da zarar verme davranışlarında, aşırı tepki vermeden duruma müdahale edip küçük kardeş zarardan kurtarıldıktan sonra, çocuğa vurmak yerine öpmek sevmek gibi kavramlar görsel olarak gösterilmelidir. Çocuklar beş yaşına gelene kadar zarar verme kavramını kavrayamazlar.

Anneyle birlikte büyük kardeşin bebeklik fotoğraflarına bakılarak açıklama yapılabilir.

Örneğin; Sen de bebekken yemek yemeyi bilmiyordun o yüzden ben sana süt veriyordum şimdi kardeşinde henüz öğrenemediği için ona yemeğini ben veriyorum. Oda senin gibi büyüdüğünde yemek yemeyi öğrenecek istersen birlikte öğretebiliriz gibi..

Kardeş sevgisi temalı hikayeler okunarak, sarılan ya da birbirini öpen boyama resimleri anneyle birlikte boyanabilir. Bak kardeşini seviyor ya da öpüyor gibi söylemlerle desteklenebilir.

Annenin büyük çocukla birebir oynayacağı zamanlar yaratılmalı ancak küçük çocuğunda acil ihtiyaçları belirlediğinde, kardeşin ağlıyor, uyanmış olabilir istersen birlikte bakalım, istersen oynamaya devam et. Kardeşin uyuduktan sonra tekrar birlikte oynayabiliriz gibi.

ALT ISLATMA

Yeni gelen kardeşle birlikte büyük çocuğun onun davranışlarını sergilemesi gözlemlenen bir durumdur. Alt ıslatmada bunlardan birisidir. Çocuğu cezalandırmak ya da sen bebek misin gibi söylemler sorunu daha büyük hale getirebilir.

Çocuk altını ıslattığında asla tepki verilmeden fiziksel temas gösterilmelidir.

Tuvalete gitmesi için cesaretlendirilmeli ve altını ıslattıktan sonra tepki verilmeden oyun yoluyla tuvalete oturması sağlanabilir.

Çocuk bez bağlamak istediğinde , ben de bebeğim küçüğüm dediğinde tavrımız net olmalıdır.

Anne: Evet senin de henüz küçük olduğunu biliyorum ama kardeşin tuvalete gitmeyi henüz bilmediği için bezine yapıyor. Seninle tuvalete gitmeyi öğrenmiştik gibi kısa ve net olmalıdır.

Çocuğun kazandığı sorumluluklarda kardeşle birlikte geri dönüş yaşansa da, ona gösterilen ilginin, yapabileceği sorumlulukların önüne geçmemesi gerekir.

Bu süreçte çocuğun yeniden tuvalet ortamına cesaretlendirmek için ona özel bir tuvalet ortamı hazırlanabilir anneyle çocuk tuvalet için etkinlikler yapılabilir.

Alt ıslatma problemleri, çocukla aile arasındaki güven bağı tekrar kazanıldıktan sonra zaman içinde düzelecektir.

Sevgilerimle...

Psk. Gülşah ERKAL